

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Педагогічний факультет
Кафедра теорії та методик дошкільної освіти

**Дипломна робота
магістра**

**з теми «МЕТОДИЧНЕ КЕРІВНИЦТВО РОБОТОЮ З РОЗВИТКУ
ФІЗИЧНИХ ЯКОСТЕЙ ДОШКІЛЬНИКІВ ЗАСОБАМИ ФІЗИЧНОГО
ВИХОВАННЯ»**

Виконала: студентка 2 курсу,
групи DO1 – M20z,
спеціальності 012 Дошкільна освіта
освітньо-професійна програма
Дошкільна освіта
Тимчишин Інна Іванівна

Керівник: **Галаманжук Л. Л.**, доктор
педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри теорії та методик
дошкільної освіти

Рецензент: **Єдинак Г. А.**, доктор наук з
фізичного виховання і спорту, професор

Кам'янець-Подільський – 2021

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ РОБОТИ З РОЗВИТКУ ФІЗИЧНИХ ЯКОСТЕЙ ДОШКІЛЬНИКІВ У ПРОЦЕСІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ.....	8
1.1. Особливості розвитку фізичних якостей у дітей у дошкільний період.....	8
1.2. Сучасні підходи до здійснення розвитку фізичних якостей у дітей дошкільного віку засобами фізичного виховання.....	14
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	29
2.1. Методи дослідження.....	29
2.2. Організація дослідження.....	36
РОЗДІЛ 3. МЕТОДИЧНІ ЧИННИКИ РОЗВИТКУ ФІЗИЧНИХ ЯКОСТЕЙ ДОШКІЛЬНИКІВ ЗАСОБАМИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ.....	38
3.1. Аналіз результатів показників фізичних якостей дошкільників.....	38
3.2. Зміст методики з розвитку фізичних якостей дошкільників засобами фізичного виховання.....	52
ВИСНОВКИ.....	65
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	67

ВСТУП

Актуальність теми. У сучасному суспільстві особливої актуальності набуває проблема виховання здорової нації. Вона зумовлена стійкими тенденціями погіршення здоров'я молодого покоління та зниженням рівня фізичної підготовки. Ці негативні явища значною мірою пов'язуються із недостатньою руховою активністю дітей. Формування та становлення загальних основ здоров'я доцільно починати у дошкільному віці, оскільки чимало рухових задатків, навичок, умінь розвиваються саме на цьому віковому етапі. Серед пріоритетних завдань дошкільної освіти, визначених державними документами, є збереження та зміцнення фізичного, психічного, духовного здоров'я дитини, підвищення опірності й захисних сил її організму, виховання стійкого інтересу до рухової активності, потреби в ній, вироблення звички до здорового способу життя [10; 21; 64]. Розв'язанням проблеми розвитку фізичних якостей дошкільників засобами фізичного виховання займалися фахівці різного профілю. При цьому, ними відзначається необхідність використання методичного керівництва з розвитку фізичного якостей, що відзначається тривалим здійсненням [8-10; 21; 32; 40; 48; 66-70].

Одним із завдань державної політики у галузі дошкільної педагогіки і охорони здоров'я є розроблення різних технологій, що сприяють удосконаленню шляхів, підходів і способів фізичного розвитку дітей. У зв'язку з цим створення умов для забезпечення фізичної активності, розвитку фізичних якостей дітей із залученням сім'ї є одним із актуальних завдань нашого суспільства на сучасному етапі розвитку, про що свідчать документальні джерела [16; 23; 35-37; 43; 44].

Інформація документальних та літературних джерел свідчить про можливість використання у навчально-виховній роботі закладу дошкільної освіти засобів і методів фізичного виховання дошкільників. На сьогодні

обґрунтовано використання рухливих ігор та ігрового методу виконання фізичних вправ для поліпшення психофізичного стану дітей дошкільного віку [12; 24; 45; 51; 64; 73].

Здійснюються дослідження педагогічних аспектів розв'язання проблеми підвищення якості освітньо-розвивального процесу в закладах дошкільної освіти для розвитку фізичних якостей дітей [29; 46]. Окремі дослідники відзначають можливість поліпшення розвитку моторики, інших функцій і систем для формування навичок письма [5-6; 17-20], моделювання мовлення і формування дрібної моторики [7; 45].

Водночас, дотепер практично поза увагою дослідників [69; 73] залишається проблема розвитку фізичних якостей дітей дошкільного віку, хоча вона є важливою та актуальною з багатьох причин. Деякі з них пов'язані з таким: залежністю розвитку багатьох, якщо не всіх систем організму, від морфологічних параметрів та функціональних можливостей окремих органів; безпосередня залежність розвитку та функціонування моторики дітей від морфологічних та функціональних можливостей організму; безпосередня залежність реалізації фізичної активності від зазначеного, а також психічного розвитку, психологічних показників від стану розвитку моторики і фізичної активності дитини, особливо у дошкільний період [10; 21; 32; 48; 59; 60; 67; 75; 79].

Ураховуючи зазначене, відзначили необхідність проведення дослідження, спрямованого на розв'язання проблеми розвитку фізичних якостей дошкільників засобами фізичного виховання.

Роботу виконано згідно плану науково-дослідної роботи на 2019-2024 роки проблемної лабораторії «Гендерні профілактично-оздоровчі технології фізичного виховання та реабілітації» Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка за темою «Програмування профілактично-оздоровчих і розвивальних технологій фізичної активності дітей та молоді».

Мета дослідження – спроектувати зміст положень методичного керівництва роботою з розвитку фізичних якостей дошкільників засобами фізичного виховання.

Для досягнення поставленої мети вирішували визначені **завдання**, основні з них полягали у такому:

1. Встановити за інформацією літературних джерел теоретичні передумови розвитку фізичних якостей в дітей дошкільного віку засобами фізичного виховання.

2. Виявити особливості розвитку фізичних якостей у дітей в період 4-7 років.

3. Спроектувати зміст положень методики розвитку фізичних якостей дітей дошкільного віку засобами фізичного виховання.

Об'єкт дослідження – фізичне виховання дітей дошкільного віку.

Предмет дослідження – методичне керівництво з розвитку фізичних якостей дошкільників засобами фізичного виховання.

Вирішенню поставлених завдань сприяло використання комплексу адекватних **методів дослідження**. Відбувалося таке вирішення на теоретичному та емпіричному рівнях. У першому випадку використовували загальнонаукові методи дослідження, а саме аналіз, систематизацію, узагальнення й теоретичне моделювання. Використання цих методів даними опрацьованих джерел інформації. У зв'язку з останнім відзначаємо, що список використаних літературних джерел формували після їхнього пошуку у базі даних Scopus, SPORT Discus, Web of Science та бібліотеці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Підчас роботи у зазначених науково-метричних базах урахували інформацію, що була пов'язана з різними аспектами наявних методик і технологій розвитку фізичних якостей у дітей дошкільного віку за допомогою форм, засобів і методів фізичного виховання. Подібним було безпосереднє вивчення друкованих літературних джерел, зокрема інформації документальних

джерел, монографій, посібників, статей у періодичних наукових виданнях та їхні списки використаної літератури.

Педагогічні методи, а саме аналіз, порівняння і узагальнення даних психолого-педагогічної і методичної літератури; спостереження за дітьми; анкетування батьків; ігрове тестування; бесіди з вихователями, батьками та дітьми; вправи творчі завдання та ігри фізкультурно-оздоровчого змісту.

Практичне значення одержаних результатів: встановлення особливостей вияву розвитку фізичних якостей у дітей 4-7 років; визначення змісту засадничих положень методики розвитку фізичних якостей у дітей в дошкільний період під час реалізації різних форм фізичного виховання із застосуванням дієвих засобів і методів; формування передумов для проектування комплексу заходів фізичного виховання, що сприятимуть розвитку фізичних якостей у дошкільників різних вікових груп.

Відзначаємо також, що спроектований зміст положень методик, спрямованих на розвиток фізичних якостей дітей дошкільного віку засобами фізичного виховання, що реалізуються у визначених формах та з використанням дієвих методів, можуть використовуватися під час роботи вихователями закладів дошкільної освіти та при викладанні фахових навчальних курсів –Теорія та методика фізичного виховання та валеологічної освіти, –Освітні технології навчання дітей дошкільного віку, майбутнім вихователям закладів дошкільної освіти.

Апробація результатів дослідження. Апробація основних положень дипломного проекту магістра відбувалася на таких наукових конференціях: XII Міжнародній пам'яті Анатолія Миколайовича Лапутіна «Актуальні проблеми сучасного фізичного виховання та спорту» (м. Чернігів, 2020); Всеукраїнських «Формування здорового способу життя студентської та учнівської молоді засобами освіти» (Кам'янець-Подільський, 2020-2021); звітних науково-практичних аспірантів, викладачів, магістрантів Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (2020-2021).

Публікації. Основні результати дослідження за темою дипломного проекту магістра викладено в одній науковій статті.

Структура та обсяг дипломної роботи магістра. Дипломна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку вісімдесяти використаних джерел інформації.

ВИСНОВКИ

1. У ході вивчення науково-методичної літератури психологічного, педагогічного, фізкультурно-оздоровчого спрямування проаналізовано стан дослідженості проблеми фізичних якостей дошкільників. Уточнено зміст поняття «фізичні якості», що проявляється в активності дітей у різних видах діяльності. Визначено, що потреба в розвитку фізичних якостей є важливою умовою повноцінного розвитку дитини. Науковцями доведено вплив розвитку фізичних якостей на фізіологічне формування організму дошкільника та його психо-емоційний стан.

2. Психофізичні характеристики дітей дошкільного віку у кожному віці періоду 4-7 років, на підставі яких робили заключення про їхній фізичний розвиток, виявилися середніми. Щодо окремих показників розвитку фізичних якостей то вони були практично однаковими у дітей (причому як у дівчаток, так і хлопчиків), за винятком 7-го року життя: тут показники розвитку фізичних якостей в обох вибірках були практично вищими.

3. Функціональні можливості дітей із різним розвитком фізичних якостей відзначалися таким: результати вимірювань засвідчили, що ЧСС дівчаток знаходиться в межах 96,8-98,7 ск·хв⁻¹, частота дихання – у межах 24,9-25,6 разів протягом однієї хвилини, систолічний АТ – 95,4-98,9 мм рт. ст, діастолічний АТ – 60,8-64,7 мм рт. ст, тобто протягом 4-7-го років життя значення показників залишаються практично без зміни. Водночас, занепокоєння викликає підвищений, у середньому на 24 %, діастолічний АЕ, що зумовив відхилення від норми на 19 % пульсового тиску.

4. Спроектований зміст методичного керівництва роботою з розвитку фізичних якостей дітей дошкільного віку засобами фізичного виховання у визначених формах та за допомогою оптимальних методів орієнтовано на поліпшення процесу соціалізації цих дітей. Компонентами методики є: мета; завдання; етапність реалізації змісту, де головна умова – дотримання правил

безпеки; використання оздоровчих технологій – дитячий фітнес, що об'єднує фітбол-гімнастику, звіроаеробіку, ігрофітнес; структура заняття з фізичного виховання в закладі дошкільної освіти передбачає підготовчу частину (до 15-20 % часу заняття), основну (75-80 % часу) і заключну (5-10 %). Важливим компонентом є батьки, яким надається необхідна інформація для реалізації вдома занять фізичними вправами зі змістом, що використовує спроектована методика розвитку фізичних якостей дітей дошкільного віку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аркин Е. А. Ребенок в дошкольные годы (в двух частях) / Под ред. А. В. Запорожца и В. В. Давыдова. М.: Издательство «Просвещение», 1998. 173 с.
2. Бех І. Д. Особистісно зорієнтоване виховання : наук.-метод. посіб. Київ : ІЗМН, 2008. 204 с.
3. Богуславская З.М. Подвижные игры для детей дошкольного возраста. М.: Просвещение, 1999. 85 с.
4. Вільчковський Е.С., Денисенко Н.Ф. Організація рухового режиму дітей 5 – 10 років у закладах освіти. Запоріжжя, 2006. 228 с.
5. Вільчковський Е.С., Курок О.І. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку. Суми: ВТД «Університетська книга», 2008. 428 с.
6. Галаманжук Л. Л., Єдинак Г. А. Основи наукових досліджень : навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський : ТОВ «Друкарня Рута», 2019. 154 с.
7. Дубограй О. Фізкультура як складова здоров'я та успішного навчання дитини. Київ: вид. дім. «Шкільний світ»: Вид. Л.Галіцина, 2006. 128 с.
8. Дуткевич Т.В. Психологія дитяча : навч. посіб. 2-ге вид., стер. Кам'янець-Подільський : К-ПНУ ім. І. Огієнко, 2016. 347 с.
9. Єдинак Г. А. Передумови організації та формування змісту рухової діяльності дітей: навч. посібник. Кам'янець-Подільський : ПП Мошак М. І., 2007. 121 с.
10. Єдинак Г. А. Технологія використання засобів фізичної культури в руховій діяльності дітей: метод. рекомендації. Кам'янець-Подільський : ПП Мошак М. І., 2007. 89 с.

11. Єдинак Г. А. Фізичне виховання дітей: монографія. Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький О. А., 2009. 394 с.
12. Загородня Л.П., Тітаренко С.А. Фізичне виховання дітей дошкільного віку. Суми: Університетська книга, 2011. 272 с
13. Зайцева Н.В. П.Ф. Лесгафт о взаимосвязи умственного и физического воспитания // Педагогика: Научно-теоретический журнал. 2006. С. 94-96.
14. Закон України «Про дошкільну освіту». Київ, 2010. 32 с.
15. Зганяйко Г.В., Пустовалов В.О. Рухливі ігри: навчально-методичний посібник. Черкаси, 2012. 105 с.
16. Кабанов О.М., Чабовська А.П. Анатомія, фізіологія і гігієна дітей дошкільного віку. Київ: «Вища школа», 1992. 337 с.
17. Карманова, Л.В., Шебеко, В.М., Логвина, Т.Ю. Діагностика фізичного розвитку дошкільників : Метод, рек. Мінськ, 2007. 175 с.
18. Кенеман А.В., Хухлаева Д.В. Теория и методика физического воспитания детей дошкольного возраста. М.: Просвещение, 1985. 173 с.
19. Кильпио Н.Н. 80 игр для детского сада. М.: Педагогика, 2003. 175 с.
20. Коваль Л. І. Програмно-методичний комплект «Комп'ютерна азбука» для дошкільних закладів та підготовчих класів початкової школи». 2014. — Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/705935/>
21. Комісарик М.І., Чуйко Г.В. Теорія та методика фізичного виховання дітей дошкільного віку. К.: Книги XXI, 2013. 484 с.
22. Лайзане С.Я. Физическая культура для малышей. М.: Педагогика, 1995. 132 с.
23. Лапутин А. Н. Формирование массы и динамика гравитационных взаимодействий тела человека в онтогенезе. Киев : Знання, 1999. 202 с.
24. Ленська Т. Рухова активність на свіжому повітрі. Дошкільне виховання. 2009. №11. С. 12-15.

25. Лескова Г.П., Буцинская П.П., Васюкова Л.С. *Общеразвивающие упражнения в детском саду*. М.: Педагогика, 1990. 164 с
26. *Лечебная физкультура: учебник* / Под ред. В. А. Епифанова, Г. Л. Апанасенко. Медицина, 1990. 368 с.
27. Лист МОН № 1/9-487 від 12 жовтня 2015 року. Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua>
28. Лохвицька Л.В., Андрущенко Т.К. *Дошкільникам про основи здоров'я*. 2-ге вид., оновл. Тернопіль: Мандрівець, 2008. 192 с.
29. Люблінська Г.О. *Дитяча психологія*. Київ : Вища школа, 1974. 355 с.
30. Мазар А. А. Педагогічні умови компенсації порушених функцій у дітей на заняттях з фізичної культури в дошкільний період : дипломна робота магістра : 012 Дошкільна освіта. Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка Кам'янець-Подільський, 2020. 106 с.
31. Мацинковський Т.Д. *Дитяча практична психологія: підручник*. Київ. Освіта, 2004. 255 с
32. Методичні рекомендації до Базового компонента дошкільної освіти (Державного стандарту дошкільної освіти 2021р.) <https://osvita.ua/doc/files/news/815/81519/6050be86b4f68482865820.pdf> (дата звернення: 20.09.2021).
33. Мороз Л. В. *Розвиток рухової активності в дітей засобами нетрадиційних технологій навчання* : дис.... канд. пед. наук (доктора філософії) : 13.00.03 Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка. Суми, 2007. 142 с.
34. Муравйов, В.А., Назарова, М.М. *Виховання фізичних якостей дітей дошкільного та шкільного віку: методичний посібник*. Київ. Освіта , 2007. 156 с.
35. Мурахов І.В. *Фізична культура і активне довголіття*. Харків, 2009. – 396 с.

36. Освітня програма «Впевнений старт» для дітей старшого дошкільного віку / [Н. В. Гавриш, Т. В. Панасюк, Т. О. Піроженко, О. С. Рогозянський, О. Ю.Хартман, А. С. Шевчук]; За заг. наук. ред. Т.О. Піроженко. Київ : Українська академія дитинства, 2017. 80 с

37. Осокина Т.И. Игры и развлечения детей на воздухе. М.: Педагогика, 1993. 100 с.

38. Павелків Р., Цигипало О. Дитяча психологія : Підручник. 2-ге вид., випр. Київ : Академвидав, 2015. 400 с.

39. Педагогическая практика студентов по курсу «Теория и методика физического воспитания детей дошкольного возраста» / Под ред. А.В. Кенеман, Т.И. Осокиной. М. : Педагогика, 1994. 205 с.

40. Поліщук О. Педагогічні технології супроводження рухливих ігор дошкільників: Навчальний посібник. Умань: ПП Жовтий О.О., 2012. 50 с.

41. Поліщук О.В. Педагогічний супровід занять із фізичної культури з дітьми дошкільного віку: навч.-метод. посібник. Умань: ПП Жовтий О.О., 2013. 90 с

42. Поніманська Т.І. Дошкільна педагогіка : навч. посіб. Київ : Академвидав, 2008. 456 с.

43. Приступа Є., Слімаковський О., Лукянченко М. Українські народні рухливі ігри, розваги та забави: методологія, теорія і практика. Дрогобич: ТзОВ „Вимір», 1999. 449 с.

44. Приступа Є.Н. Народна фізична культура українців. Львів, 1995. 254 с.

45. Програма розвитку дитини дошкільного віку –Українське дошкілля за ред. О.І. Білан, Л.М. Возна, О.Л. Максименко та ін. Тернопіль: Мандрівець, 2012. 264 с.

46. Програми розвитку, виховання і навчання дітей дошкільного віку <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/programi-rozvitku-ditej> (дата звернення: 18.05.2021).

47. Проскура О.В., Кочина Л.П. Програма виховання і навчання дітей від 2 до 7 років «Дитина». Київ: Університет, 2010. 288 с.
48. Рубинштейн С.Л. Проблемы общей психологии. Москва : Педагогика, 1973. 424 с.
49. Рунова М.О. Рухова активність дитини в дитячому садку. Харів: Ранок, 2007. 192 с.
50. Русова С.Ф. Теорія і практика дошкільного виховання. Львів-Краків-Париж: Просвіта, 2003. 127 с.
51. Савченко О.Я. Барвистий клубок : Дивись, міркуй, відповідай: Навчання і розваги: Навч. посібник. Київ : Генеза, 2002. 112 с.
52. Степаненкова Э.Я. Теория и методика физического воспитания и развития ребенка. 2-е изд., испр. М.: Издательский центр «Академия», 2006. 368 с.
53. Тарасун В. Психолого-педагогічна допомога дітям переддошкільного віку: напрями реалізації : монографія. Київ : Видавництво Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова, 2012. 412 с.
54. Тимофеева Е.А. Подвижные игры с детьми младшего дошкольного возраста. М.: Просвещение, 1999. 67 с.
55. Тупоногов Б.К. Коррекционно-педагогическая работа в системе образования детей с нарушениями умственного и физического развития // Дефектология. 1994, № 4. С. 9–14.
56. Українські рухливі ігри для дітей 5-6 років: Методичний посібник / Укл. А.Я.Вольчинський. Київ: ІЗМН, 1996. 96 с
57. Усаков, В.І. Педагогічний контроль за фізичною підготовленістю дошкільнят. Красноярськ, 2009. 120 с.
58. Фізичний розвиток дітей в умовах дошкільного навчального закладу: Методичні рекомендації МОН України // Дошкільне виховання. – 2010. № 9. С. 9-14

59. Ханзерук Л. О. Сучасні підходи до психолого-педагогічної корекції розвитку дітей. Зб. наук. праць Кам'янець-Подільського державного університету. 2007. Вип. VII. С. 326–329.

60. Хорошковська О.Н., Мацько Н.Д. Дошколярник. Київ : АртЕк, 1996. 230 с.

61. Хухлаєва Д.В. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку / Підручник для учнів дошкільних відділень пед. училищ. Київ.: Вища школа, 1999. 200 с.

62. Цвек С. Ф. Спортивні ігри та розваги дошкільнят: альбом для дошкільн. працівників. Київ : Рад. школа, 1999. 78 с.

63. Цьось А.В. Традиції фізичного виховання в Україні // Педагогіка і психологія. 1996. № 3. С. 182-188.

64. Шебеко В.Н., Ермак Н.Н. Физическое воспитание дошкольников. М. :Академия, 1996. 260 с.

65. Шиян Б. М., Єдинак Г. А., Петришин Ю. В. Наукові дослідження у фізичному вихованні та спорті : навч. посібник. Кам'янець-Подільський : Рута, 2013. 280 с.

66. Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання дітей. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан. 2004. 248 с.

67. Шкала великих моторних функцій (Gross Motor Function Measure - GMFM) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <http://www.dcp.com.ua/sites/default/files/GMFM-blank-ukr.pdf>.

68. Шлапаченко О. А. Корекція рухової активності та пізнавальних процесів у дітей 5-8 років з використанням рухливих ігор : автореф. дис... канд. наук з фізичного виховання і спорту : 24.00.03 Львівський державний університет фіз. культури. Львів, 2008. 20 с.

69. Эльконин Д.Б. Детская психология. Москва : Учпедгиз, 1960. 328 с.

70. Afanasyev, S., Burdayev, K. (2017). Formation of the vertical stability of the body of junior schoolchildren with hearing impairments in the process of physical education. *Journal of Education, Health and Sport*. 7(6). pp. 1169-1178. DOI <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.1252452>.

66. Bobath, K., Bobath B. (1983). *Die motorische Entwicklung bei zerebral paresen*. Stuttgart : Thieme.

67. Bringas-Grande, A. (2002). Cerebral palsy in childhood: 250 cases report. *Rev. Neurol*. Vol. 35. № 9. P. 812-817.

68. *Entry-Level Curriculum for Canadian Physical Therapy Programs. Guidelines for Faculty* (1995). The Council of Directors of Physical Therapy Academic Programs & Canadian Physiotherapy Association. Toronto: Ontario.

69. Flett, P. J. (2003). Rehabilitation of spastically and related problems in childhood cerebral palsy. *J. Paediatr. Child. Health*. Vol. 39. № 7. pp. 6-14.

70. Hartwig, M. (2001). Fun and evidence – computer-based arm rehabilitation with the PABLO® System. *Neurol Rehabil*, 17 (1). pp. 42–46.

71. Hosokawa, T., Kondo I., Sato Y., Nakamura S., Asagai Y. (2002). Simple motor test for cerebral palsy: preliminary study and SMTCP: version 1.1. *39-th Annual Meeting of the Japanese Association of Rehabilitation Medicine*. Vol. 39. pp. 474-482.

72. Kondo, I., Iwata M. (2003). Gross motor function Classification System: Preliminary study for Japanese children. *Amer. Journal Phys. Med. Rehabil*. Vol. 82. pp. 89-95.

73. *Manual Ability Classification System for children with cerebral palsy 4-18 years* [Electronic resource]. – URL: <http://www.macs.nu/download-content.php>

74. Sherrill, C. (1999). *Adapted Physical Activity and Sport. Crossdisciplinary and Lifespan*. WCB: McGraw-Hill Higher Education. .

75. Sherrill, C. *Adapted physical education, recreation, and sport: cross disciplinary and lifespan* (2004). 6th ed. St. Louis : McGraw-Hill.

76. *Sociological abstracts. XIII-th world Congress of sociology*, 18–23 July 1994, Bielefeld, Germany. San Liego.

77. Surveillance of Cerebral Palsy in Europe (SCPE) [Electronic resource] / Access mode: http://www-rheop.ujf-grenoble.fr/scpe2/site_scpe/

78. Trombly, C. A. (1983). *Occupational therapy for physical dysfunction*. 2-nd ed. Baltimore : Williams & Wilkins company.

79. Van der Linden, M. L. (2003). Electrical stimulation of gluteus maximus in children with cerebral palsy: effect on gait characteristics and muscle strength. *Dev. Med. Child. Neurol.* Vol. 45. № 6. pp. 385-390.

80. Vojta, V. (1981). *Die cerebralen Bewegungsstorungen im saglingsalten*. Stuttgart : Tieme Verlag, 1981.

Список опублікованих праць за темою дипломної роботи магістра

81. Тимчишин І., Галаманжук Л. Корекція функціональних порушень у дошкільників під час фізичної активності. *Оздоровчо-рекреаційна рухова активність у сучасному суспільстві* : матеріали Міжнародної наук-пр. інтернет-конференції (м. Чернівці 10.11.2020 року) / за редакцією Я. Б. Зорія. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2020. С. 246-248.